

ΣΤΕ 582/2016 [Αποχαρακτηρισμός ακινήτου ως εντός παραλίας]

Περίληψη

-Εφόσον για τον καθορισμό ακινήτου ως ευρισκόμενου εντός παραλίας εφαρμόζονται οι περί αιγιαλού και παραλίας διατάξεις, η διαφορά που αναφύεται από τη σιωπηρή άρνηση αποχαρακτηρισμού ιδιωτικού ακινήτου ευρισκόμενου εντός παραλίας δεν έχει το χαρακτήρα διοικητικής διαφοράς ουσίας, υπαγόμενης στα διοικητικά δικαστήρια με άσκηση προσφυγής αλλά έχει χαρακτήρα ακυρωτικής διαφοράς υπαγόμενης στην αρμοδιότητα του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας ως διαφορά ανακύπτουσα από την εφαρμογή της νομοθεσίας περί αιγιαλού και παραλίας. Περαιτέρω, ο καθορισμός ιδιωτικών ακινήτων ως ευρισκομένων εντός παραλίας, αν και δε μπορεί να χαρακτηριστεί ως ρυμοτομικό βάρος, εν τούτοις, συνιστά απαλλοτρίωση των ακινήτων αυτών, η οποία κηρύσσεται με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία επικυρώνονται η έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και της παραλίας, ως προς τη διαδικασία της δε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτρίωσης λόγω ρυμοτομίας.

-Από την ημερομηνία (1984) της κατά τα ανωτέρω δέσμευσης της ιδιοκτησίας του αιτούντος μέχρι την υποβολή του από 26.9.2002 αιτήματός του στη Διοίκηση για την άρση της εν λόγω δέσμευσης παρήλθε χρονικό διάστημα 18 ετών, το οποίο υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο κατά τον οποίο και μόνο θα μπορούσε, κατά την έννοια των προστατευτικών της ιδιοκτησίας συνταγματικών διατάξεων, να διαρκέσει η διατήρηση δέσμευσης ακινήτου χωρίς να συντελεσθεί η απαλλοτρίωσή του.

Πρόεδρος: *Αγγ. Θεοφιλοπούλου*

Εισηγητής: *Χρ. Λιάκουρας*

Δικηγόροι: *Κων/νος Παπαγεωργίου*

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με αίτηση αυτή, η οποία με την υπ' αριθμ.555/2005 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών παραπέμφθηκε να δικασθεί λόγω αρμοδιότητας στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ζητείται η ακύρωση της σιωπηρής άρνησης του Υπουργού Οικονομικών να άρει μη συντελεσθείσα απαλλοτρίωση σε τμήμα ακινήτου κυριότητας του αιτούντος, το οποίο βρίσκεται στη θέση «Λαργιδό Λάσσης» στο Αργοστόλι στη νήσο Κεφαλληνία. Η

- εν λόγω απαλλοτρίωση είχε επιβληθεί με την υπ' αριθμ. 262/16.1.1984 απόφαση του Νομάρχη Κεφαλληνίας με τίτλο «Καθορισμός οριογραμμής αιγιαλού και παραλίας στη θέση «Παλιοσταφίδα» Λάσσης Αργοστολίου» (Δ 105/1984).
3. Επειδή, με την 4593/2011 απόφαση του Δικαστηρίου η υπόθεση παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), λόγω της σπουδαιότητας του ζητήματος που αφορά την αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας.
 4. Επειδή, στο άρθρο 5 παρ. 1 περ. ε' του π.δ/τος 361/2001 (Α' 244) ορίζεται ότι: «Στο Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας υπάγονται τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που αφορούν διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας για: α)... δ) τον αιγιαλό και την παραλία, ε) τη χωροταξία, την πολεοδομία και τη δόμηση γενικά, στ)... ». Εξάλλου, κατά το άρθρο 1 παρ. 2 της από 21.12.2001 πράξεως νομοθετικού περιεχομένου (Α' 288), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2990/2002 (Α' 30), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 4 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α' 17) και τέθηκε σε ισχύ από της 7.5.2001 με το άρθρο δεύτερο αυτού, αρμόδιο να αποφαινεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό επί των διαφορών, οι οποίες γεννώνται από ατομικές πράξεις διοικητικών αρχών, οι οποίες αφορούν την ανάκληση μη συντελεσμένων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και την άρση διατηρουμένων επί μακρόν ρυμοτομικών βαρών, είναι το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ευρίσκεται το απαλλοτριούμενο ακίνητο ή το ακίνητο, σε βάρος του οποίου έχει επιβληθεί το ρυμοτομικό βάρος. Κατά την έννοια των ίδιων διατάξεων, οι εν λόγω διοικητικές διαφορές οργανώνονται ως διοικητικές διαφορές ουσίας, εκδικαζόμενες κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, οι δε εκδιδόμενες επ' αυτών αποφάσεις του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ανέκκλητες, υπόκεινται μόνον στο ένδικο μέσο της αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ 2102/2012, 293/2012, 839/2009, 4004/2008, 3856/ 2008, 3908/2007). Περαιτέρω, όπως έχει γίνει δεκτό, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 6 περ. β' και 5 παρ. 1 περ. ε' του π.δ/τος 361/ 2001 (Α' 244) συνάγεται ότι αιτήσεις ακυρώσεως κατά πράξεων οποιασδήποτε διοικητικής αρχής, με τις οποίες κηρύσσεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων υπάγονται στην αρμοδιότητα του ΣΤ' Τμήματος του Δικαστηρίου, με την εξαίρεση των περιπτώσεων, κατά τις οποίες πράξεις εκδιδόμενες κατ' εφαρμογή και κατά την ιδιαίτερη διαδικασία, η οποία προβλέπεται στη νομοθεσία για την χωροταξία, την πολεοδομία και την δόμηση γενικώς συνεπάγονται την απαλλοτρίωση ακινήτων, οπότε οι σχετικές διαφορές υπάγονται στην αρμοδιότητα του Ε' Τμήματος (βλ. ΣΤΕ 2178/ 2004 Ολομ.).
 5. Επειδή, ο α.ν. 2344/1940 «Περί αιγιαλού και παραλίας» (Α' 154), ο οποίος καταργήθηκε με το άρθρο 34 παρ. 3 του ήδη ισχύοντος ν. 2971/2001, ορίζει

- στο άρθρο 1 ότι «Ο αιγιαλός, ήτοι η περιστοιχούσα την θάλασσαν χερσαία ζώνη, η βρεχομένη από τας μεγίστας πλην συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων, είναι κτήμα κοινόχρηστον, ανήκει ως τοιούτον εις το Δημόσιον και προστατεύεται και διαχειρίζεται υπ' αυτού», ενώ στα άρθρα 2 και 3 προβλέπει τη διαδικασία καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού. Ειδικότερα, στο άρθρο 2 του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι ο καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού γίνεται από ειδική προς τούτο Επιτροπή επί τοπογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος, στο δε άρθρο 4 ότι «1. Τμήματα ιδιωτικών τυχόν κτημάτων, χαρακτηρισθέντα υπό της κατά το άρθρον 3 Επιτροπής ως μη τοιαύτα, άλλως ανήκοντα εις τον αιγιαλόν, θεωρούνται ως κηρυχθέντα απαλλοτριωτέα αναγκαστικώς υπέρ του Δημοσίου ίνα περιληφθώσιν εις τον αιγιαλόν, άμα τη δημοσιεύσει δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της εκθέσεως της Επιτροπής μετά του διαγράμματος κατά τα εν άρθρω 3 οριζόμενα. 2. Εις τους κυρίους των κτημάτων τούτων και εις τους αξιούντας οιαδήποτε δίκαια επ' αυτών παρέχεται... προθεσμία... εντός της οποίας οφείλουσι ν' αναγγείλωσιν εις τον Υπουργόν των Οικονομικών τα αξιώσεις των... 3. Ως προς τον καθορισμόν τιμής μονάδος αποζημιώσεως και την περαιτέρω διαδικασίαν απαλλοτριώσεως εφαρμόζονται οι διατάξεις [του οικείου νόμου περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων]», στο δε άρθρο 5, ως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 23 παρ. 5 του ν. 1337/1983 (Α' 33), ορίζεται ότι «όπου ο αιγιαλός, λόγω της φύσεως της συνεχόμενης ξηράς, δεν δύναται να εξυπηρετήσει την επικοινωνία της θάλασσας με την ξηρά και της ξηράς με τη θάλασσα, επιτρέπεται η διαπλάτυνσή του με την προσθήκη σ' αυτόν λωρίδας από την παρακείμενη ξηρά, μη δυναμένης να οικοδομηθεί, η οποία καλείται παραλία». Σύμφωνα με το επόμενο άρθρο 6, ως αρχικώς ίσχυε, η οριογραμμή της παραλίας καθορίζεται από την ανωτέρω Επιτροπή επί διαγράμματος (παρ. 1), η δημιουργία δε της παραλίας γίνεται με διάταγμα (παρ. 2) και τα επί των ακινήτων της παραλίας «εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου αποζημιούνται υπό του Δημοσίου κατά τας εκάστοτε κειμένας διατάξεις περί αποζημιώσεως απαλλοτριουμένων ακινήτων λόγω δημοσίας ανάγκης ή κοινής ωφελείας» (παρ. 3). Η παρ. 2 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε ακολούθως με το άρθρο 13 του ν. 1078/1980 (Α' 238), ορισθέντος ότι «η δημιουργία παραλίας γίνεται δι'αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, επικυρώσεως... την έκθεσιν της Επιτροπής μετά του διαγράμματος» και ότι «[α]πό της δημοσιεύσεως δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως της ανωτέρω αποφάσεως, μετά της εκθέσεως και του διαγράμματος, θεωρείται οριστικώς καθορισθείσα η παραλία». Τέλος, σύμφωνα με το ν. 301/1976 (Α' 91) στο Τεύχος Τέταρτο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως δημιουργούνται, μεταξύ άλλων, οι πράξεις καθορισμού αιγιαλού και παραλίας.
6. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 7 του ν.2971/2001 (285 Α), ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο υποβολής της προαναφερόμενης αίτησης του αιτούντος περί άρσης

- της απαλλοτρίωσης, ορίζεται ότι: «1. Η Επιτροπή του άρθρου 3 ταυτόχρονα με τον προσδιορισμό και τη χάραξη του αιγιαλού προσδιορίζει και την παραλία, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Η παραλία χαράσσεται στο ίδιο διάγραμμα για τον αιγιαλό με κίτρινη πολυγωνική γραμμή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4. 2. Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας, απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με και από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) παραχωρούν χωρίς αντάλλαγμα στο Δημόσιο τα εμπράγματα δικαιώματά τους επί ακινήτων που βρίσκονται στην παραλία. 3. Για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας...4. Από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με την οποία δημιουργείται η παραλία, οι κύριοι των κτημάτων που καταλαμβάνονται από αυτή, θεωρούνται ότι έλαβαν γνώση περί τούτου και οφείλουν για μια διετία να μην προβούν σε οποιαδήποτε γενικά κατασκευή, βελτίωση, δενδροφύτευση ή άλλη τυχόν προσθήκη στα ακίνητα αυτά, ενώ αύξηση της αξίας τους που οφείλεται σε μία από τις πιο πάνω ενέργειες δεν αποζημιώνεται. 5... 6. Οπου έχει καθορισθεί ζώνη παραλίας με το καθεστώς του Α.Ν. 2344/1940 (ΦΕΚ 154 Α) αντίθετα από τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να επανακαθορισθούν τα όριά της κατά την παράγραφο αυτή, με την προϋπόθεση ότι η απαλλοτρίωση για την παραλία δεν έχει συντελεσθεί. Οι διαδικασίες και οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Οικονομικών. 7...»...», στο δε άρθρο 10 του ιδίου νόμου ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την προβολή ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων από ιδιώτες σε χώρους, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί ως ανήκοντες στον αιγιαλό, ειδικότερα δε ορίζεται ότι: «1. Σε περίπτωση που ιδιώτες προβάλλουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα επί χώρων που χαρακτηρίστηκαν... ότι ανήκουν στον αιγιαλό, τα δικαιώματα αυτά θεωρούνται αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα υπέρ του Δημοσίου για να περιληφθούν στον αιγιαλό από και με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της έκθεσης της Επιτροπής μαζί με το διάγραμμα... 2. Στους κυρίους των κτημάτων αυτών και σε αυτούς που αξιώνουν άλλα δικαιώματα σε αυτά, παρέχεται... προθεσμία... εντός της οποίας οφείλουν να αναγγείλουν στον Υπουργό Οικονομικών τις αξιώσεις τους... 3. Ως προς τον καθορισμό τιμής μονάδας αποζημίωσης και την περαιτέρω διαδικασία απαλλοτρίωσης εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων».
7. Επειδή, από τις παρατεθείσες στις προηγούμενες σκέψεις διατάξεις συνάγεται ότι, ο καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας επάγεται

την κήρυξη ως αναγκαστικώς απαλλοτριωτέων τυχόν ιδιωτικών ακινήτων κειμένων εντός των καθοριζομένων ορίων, καθώς και την επιβολή απαγορεύσεων και περιορισμών στην χρήση και εκμετάλλευση εν γένει των ακινήτων αυτών, ακόμη και προ της κατά νόμο συντέλεσης της απαλλοτρίωσης με την καταβολή της προσήκουσας αποζημίωσης στους θιγόμενους ιδιοκτήτες (ΣτΕ 1949/2014, 2274/2011 και πρβλ. ΣτΕ 2859/2007, 1413/1994). Και τούτο διότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 967 του Αστικού Κώδικα [ΑΚ] και των άρθρων 1 και 5 του α.ν. 2344/1940 και 2 του ν. 2971/2001, ο αιγιαλός και η παραλία περιλαμβάνονται στα κοινόχρηστα πράγματα, τα οποία προορίζονται για την άμεση εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού, η διαχείρισή τους δε αντιδιαστέλλεται από τη διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και αποτελεί άσκηση δημόσιας εξουσίας. Εξάλλου, εφόσον για τον καθορισμό ακινήτου ως ευρισκόμενου εντός παραλίας εφαρμόζονται οι περί αιγιαλού και παραλίας διατάξεις, η διαφορά που αναφύεται από τη σιωπηρή άρνηση αποχαρακτηρισμού ιδιωτικού ακινήτου ευρισκόμενου εντός παραλίας δεν έχει το χαρακτήρα διοικητικής διαφοράς ουσίας, υπαγόμενης στα διοικητικά δικαστήρια με άσκηση προσφυγής αλλά έχει χαρακτήρα ακυρωτικής διαφοράς υπαγόμενης στην αρμοδιότητα του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας ως διαφορά ανακύπτουσα από την εφαρμογή της νομοθεσίας περί αιγιαλού και παραλίας. Περαιτέρω, ο καθορισμός ιδιωτικών ακινήτων ως ευρισκόμενων εντός παραλίας, αν και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ρυμοτομικό βάρος κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 2990/2002, η διατήρηση επί μακρόν του οποίου αίρεται με προσφυγή ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, καθόσον δεν έχει επιβληθεί κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί έγκρισης και τροποποίησης σχεδίων πόλεων ή πολεοδομικών μελετών (πρβλ. ΣτΕ 1949/2014), εν τούτοις, συνιστά, όπως προαναφέρθηκε, απαλλοτρίωση των ακινήτων αυτών, η οποία κηρύσσεται με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία επικυρώνονται η έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και της παραλίας, ως προς τη διαδικασία της δε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτρίωσης λόγω ρυμοτομίας (ΣτΕ 344/2013).

8. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 2 του ν.δ. 797/1971 (Α΄ 1), όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 του ν. 212/1975 (Α΄ 252), προέβλεπε ότι οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις ανακαλούνται αυτοδικαίως, αν παρέλθει ορισμένος χρόνος από την κήρυξή τους, χωρίς να έχει καθορισθεί η οφειλομένη αποζημίωση, και, ειδικότερα, ότι οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, οι οποίες κηρύσσονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί σχεδίων πόλεων ανακαλούνται, αν παρέλθει οκταετία. Με τη διάταξη του άρθρου 36 παρ. 2 του ν. 1337/1983 (Α΄ 33) καταργήθηκε το άρθρο 11 παρ. 2 του ν.δ. 797/1971 και, συνεπώς, και ο θεσμός της αυτοδίκαιης ανάκλησης της απαλλοτρίωσης μετά την άπρακτη πάροδο οκταετίας από την κήρυξή της.

- Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2 - 4 του ως άνω «Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (Κ.Α.Α.Α.), «2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξή της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθορισθεί αυτή εξωδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης ... Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων, ανάπτυξη οικιστικών περιοχών και για αρχαιολογικούς σκοπούς. 3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 4. Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδίκαιη ή υποχρεωτικώς επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999), πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δίκη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη». Από τις ανωτέρω διατάξεις δεν προβλέπεται αυτοδίκαιη ανάκληση των ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων μετά την άπρακτη πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος από την κήρυξή τους. Και αυτές, όμως, οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, εφόσον μετά την κήρυξή τους διατηρούνται, χωρίς να πραγματοποιείται η συντέλεσή τους σύμφωνα με τον νόμο επί μακρό χρονικό διάστημα, το οποίο, υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες, που συντρέχουν σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει τα κατά την κρίση του αρμοδίου δικαστηρίου εύλογα όρια, αποτελούν νομικό και οικονομικό βάρος της ιδιοκτησίας, το οποίο είναι αντίθετο προς την συνταγματική προστασία της. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να άρει την αναγκαστική απαλλοτρίωση (πρβλ. ΣΤΕ 4281/2012, 3933/2009, 3232/2008 κ.ά.).
9. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο αιτών φέρεται ως ιδιοκτήτης αγροτεμάχου στη θέση « Λαργιδό» περιοχής Λάσσης Κεφαλληνίας,

τμήμα του οποίου εμβαδού 1029τ.μ., οριοθετήθηκε ως ζώνη παραλίας με την υπ' αριθμ.262/1984 απόφαση του Νομάρχη Κεφαλληνίας, με την οποία επικυρώθηκε η από 3.2.1983 έκθεση της οικείας Επιτροπής καθορισμού των ορίων αιγιαλού και παραλίας (Δ 105/1984). Ο αιτών με την από 26.9.2002 αίτησή του ζήτησε από τον Υπουργό Οικονομικών την άρση της απαλλοτρίωσης, κατά το μέρος που αφορά το προαναφερόμενο τμήμα της ιδιοκτησίας του, λόγω μη συντέλεσής της παρά την παρέλευση 18 ετών από την επιβολή της, κατ'εφαρμογή των διατάξεων της παρ.2 του άρθρου 11 του ν.797/1971 και των παρ.2 και 4 του άρθρου 11 του ν.2882/2001. Κατά της σιωπηρής απόρριψης της αίτησης αυτής ασκείται η κρινόμενη αίτηση ακυρώσεως. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η Κτηματική Υπηρεσία Κεφαλληνίας με το 1516/20.12.2002 έγγραφό της απέρριψε και ρητώς την από 26.9.2002 αίτηση του αιτούντος με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.2 του άρθρου 11 του ν.2882/2001, η εν λόγω αίτηση είναι απαράδεκτη εφόσον ασκήθηκε μετά την πάροδο ενός έτους από την παρέλευση τετραετίας από την πράξη της απαλλοτρίωσης. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, θεωρείται συμπροσβαλλόμενη και η ανωτέρω 1516/20.12.2002 πράξη ρητής απόρριψης του αιτήματος του αιτούντος.

10. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες διατάξεις περί ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης, από την ημερομηνία (1984) της κατά τα ανωτέρω δέσμευσης της ιδιοκτησίας του αιτούντος μέχρι την υποβολή του από 26.9.2002 αιτήματός του στη Διοίκηση για την άρση της εν λόγω δέσμευσης παρήλθε χρονικό διάστημα 18 ετών, το οποίο υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο κατά τον οποίο και μόνο θα μπορούσε, κατά την έννοια των προστατευτικών της ιδιοκτησίας συνταγματικών διατάξεων, να διαρκέσει η διατήρηση δέσμευσης ακινήτου χωρίς να συντελεσθεί η απαλλοτρίωσή του. Συνεπώς, ανεξαρτήτως εάν το ανωτέρω αίτημα του αιτούντος περί άρσης της απαλλοτρίωσης είχε υποβληθεί δυνάμει των διατάξεων του ν.2882/2001, ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως ότι η παρέλευση των 18 ετών αυτών από την κήρυξη της ανωτέρω αναγκαστικής απαλλοτρίωσης έως την υποβολή του αιτήματος άρσης της χωρίς αυτή να έχει συντελεσθεί, καθιστά τη σιωπηρή άρνηση του Υπουργού Οικονομικών να την άρει μη νόμιμη, είναι βάσιμος. Περαιτέρω και δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, στις περιπτώσεις, όπως εν προκειμένω, απαλλοτρίωσης ιδιωτικών ακινήτων ευρισκομένων εντός ορίων δημιουργηθείσας παραλίας εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτρίωσης λόγω ρυμοτομίας, η συμπροσβαλλόμενη 1516/20.12.2002 πράξη της Κτηματικής Υπηρεσίας Κεφαλληνίας, με την οποία απορρίφθηκε και ρητώς το αίτημα του αιτούντος περί άρσης της επιβληθείσας απαλλοτρίωσης, ερειδόμενη επί των διατάξεων της παρ.2 του άρθρου 11 του ν.2882/2001, είναι επίσης μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.